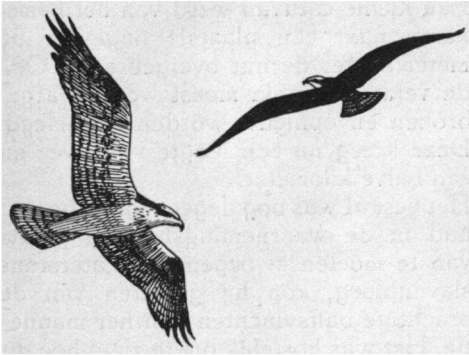

OPERATIE VISAREND 1959

VOLLEDIG SUCCES NA DRAMA VAN 1958

Met twee tekeningen van H. J. Slijper

Nadat gewetenloze eierverzamelaars in het begin van deze eeuw het laatste paar visarenden uit Schotland en daarmee van de Britse eilanden hadden verdreven, hebben in de jaren 1955, 1956 en 1958 opnieuw visarenden getracht in Schotland te broeden. Doch weer waren het eierverzamelaars die, in 1958 ondanks een afdoend lijkende bewaking, welke de Royal Society for the Protection of Birds had georganiseerd, wisten te verhinderen, dat er jongen werden groot gebracht.

Het spreekt vanzelf, dat voor 1959 nóg grondiger voorbereidingen voor de bewaking werden getroffen. Een voortdurend wisselende groep bewakers, onder de energieke leiding van de Schotse vertegenwoordiger van de R.S.P.B. George Waterston, getrooste zich enorme inspanningen en veel ongemakken, om een herhaling van de schelmenstreek te voorkomen, die in 1958 het broedsel deed mislukken (Vogeljaar 1958, blz. 73).

De R.S.P.B. en in het bijzonder George Waterston en zijn helpsters en helpers verdienen zeker een gelukwens, dat de inspanningen en opofferingen hebben geleid tot een volledig succes: drie jongen werden groot gebracht en zijn, voor zover kon worden vastgesteld, ongedeerd de herfststrek begonnen. Zodat mag worden gehoopt, dat over enige jaren een toenemend aantal visarenden in Schotland zal komen broeden.

Het gedurende dag en nacht bewaken van een dergelijk broedgeval, vergt uiteraard een groot aantal vrijwilligers. En het kost wel eens moeite, voldoende vogelliefhebbers voor dit werk te vinden. Te meer, omdat hiervoor niet alleen geen vergoeding, doch ook geen reisgeld kan worden betaald. Wel worden de helpers in het R.S.P.B.-kampje ondergebracht, waar zij gratis verblijven en voeding genieten.

Als er Nederlanders zijn, die niet tegen de kosten van de reis en de inspanning van de wachtdiensten opzien, waar overigens tegenover staat dat zij een unieke kans krijgen om een zeldzame en

bijzonder fraaie vogelsoort op en bij het nest te bestuderen, dan zal hun hulp in 1960 bijzonder op prijs worden gesteld. Vrijwilligers voor dit werk kunnen zich opgeven bij het secretariaat van Vogelbescherming, Reguliersgracht 9 te Amsterdam. Het is natuurlijk gewenst, dat men de Engelse taal enigszins machtig is. Het spreekt vanzelf, dat er tussen de wachtdiensten rustdagen worden ingeschakeld, gedurende welke men gelegenheid heeft voor een kennismaking met de boeiende vogelwereld der Schotse Hooglanden. De bewaking begint omstreeks half april en wordt tot ongeveer eind augustus voortgezet.

In het nevenstaande artikel geven wij een vertaling van het boeiende verslag, dat Philip E. Brown en George Waterston in het herfstnummer van „Bird Notes” (Vol. 28, no. 8) publiceerden.

In de eerste dagen van april begon George Waterston, geholpen door twee bewakers van de Nature Conservancy, een kamp in te richten op het terrein van de hoeve Inchdrein. Een grote caravan werd dicht bij de boerderij geplaatst, met daar vlak bij enige tenten, waarin de leden van de bewakingsploeg zouden slapen. Een van de eerste dingen, die ter hand werden genomen, was het onbeklimbaar maken van beide bomen, waarin zich nesten bevonden. Dit gebeurde door de stammen dicht te omwikkelen met prikkeldraad. Natuurlijk moest dit werk gereed zijn vóór de vogels in het broedgebied konden worden verwacht.

Vervolgens rees de vraag, welk nest de visarenden zouden betrekken: het grote horst, waar ze al vaker hadden getracht te broeden en dat binnen het afgezette gebied lag, of het half voltooide horst, dat de vogels het vorig jaar hadden gebouwd, nadat hun eieren waren geroofd. Aangenomen werd, dat de vogels zouden terugkeren naar het nest, waarvoor zij in de voorafgaande jaren zo'n duidelijke voorkeur hadden getoond. Daarom werd een uitneembare houten waarnemingshut zodanig opgesteld, dat de bewakingsploeg een onbelemmerd uitzicht op dit nest zou hebben, terwijl men de hut onder dekking zou kunnen naderen. Vervolgens werd van houten roosters een pad gelegd van de waarnemingshut naar de voet van de nestboom, opdat de bewakers zich snel over het golvende hoogveen naar de boom zouden kunnen

begeven, als een nieuwe aanval op het nest werd ondernomen. Dit pad werd geheel gecamoufleerd met veenmos. Het leek verder gewenst een mogelijkheid te hebben, om contact tussen de bewakingsploeg in de hut en het basiskamp te onderhouden. Legerautoriteiten stelden een veldtelefooninstallatie voor dit doel beschikbaar. Al deze voorbereidende werkzaamheden namen zoveel tijd in beslag, dat ze pas tegen half april gereed waren. Ook al, omdat het werk veelal grote krachtsinspanning vergde en onder ongunstige weersomstandigheden, zoals felle koude en sneeuwbuien, moest worden verricht.

Pas toen dit werk gereed was kon een wachtrooster worden opgesteld, want het werd nu zaak scherp op te letten wanneer de *visarenden* zouden arriveren. Bovendien kon nu enige zorg aan de verdere inrichting van het kamp worden besteed.

Het werden spannende dagen voor George Waterston en zijn helpers, omdat er geen enkele zekerheid was, na de ramp van het vorige jaar, óf de *visarenden* eigenlijk wel zouden terugkeren. Het was dan ook een hele voldoening voor Waterston, het mannetje te zien terugkeren. Dit streek overigens neer op het „speelnest” van 1958. Dat gebeurde in de avond van de 18e april. Een opwindende gebeurtenis, die echter de vraag welk nest de vogels zouden kiezen nog spannender maakte. Als, na aankomst van het wijfje, dit speelnest definitief zou worden betrokken, zou niet alleen al het gezwoeg aan de hut, de loopplanken en de telefoonlijn vergeefs zijn geweest, maar bovendien zouden deze binnen de kortst mogelijke tijd en zonder de vogels te verontrusten naar het speelnest moeten worden verplaatst.

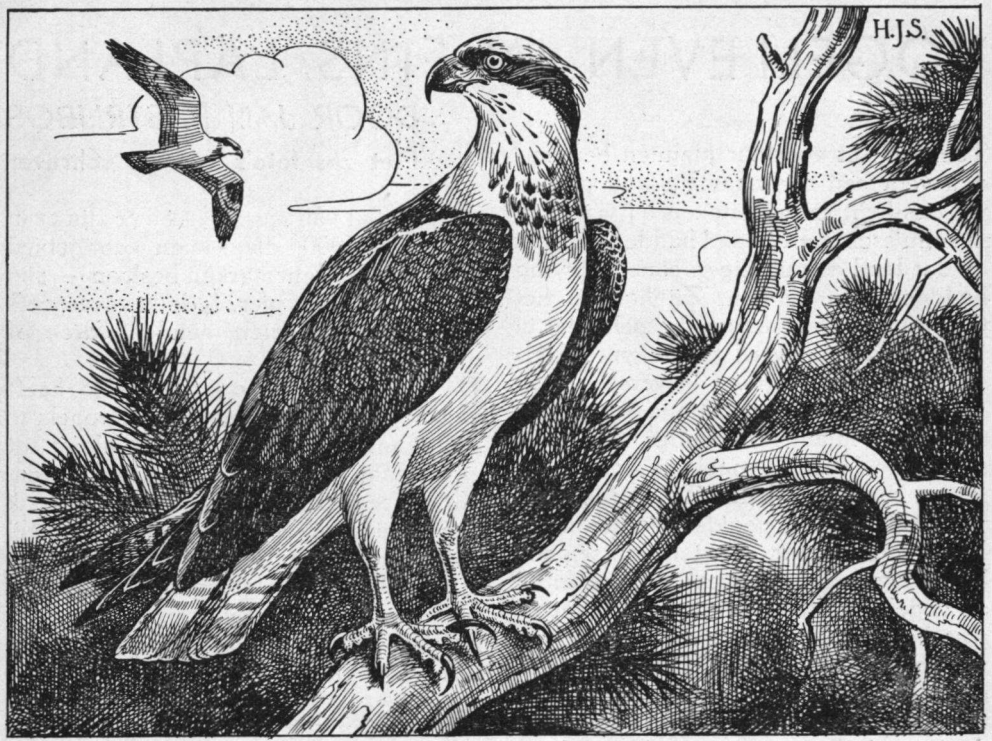
De beslissing viel spoedig. Op 22 april kreeg het mannetje gezelschap van een wijfje en het paar begon onmiddellijk met baltsvluchten en nestbouw... aan het speelnest! De bewakingsploeg stond nu niet alleen voor de taak de vogels voortdurend in het oog te houden, maar moest tegelijkertijd alle hulpmiddelen naar het nieuwe nest over brengen. Gelukkig verbeterde het weer aanzienlijk. De hut werd uit elkaar genomen en op een kleine 200 meter afstand van het nieuwe nest geplaatst, ook weer zodanig,

dat men er onder dekking in kon komen. Dit moest gebeuren gedurende de korte perioden als beide vogels afwezig waren. Een kleine caravan werd van het basiskamp naar een plaatsje ongeveer 50 meter achter de hut overgebracht. Ook de veldtelefoonlijn moest worden afgebroken en opnieuw worden aangelegd. Deze kreeg nu een lengte van twee en een halve kilometer!

Het best af was nog degen, die „dienst” had in de waarnemingshut. In plaats van te moeten zwoegen in Waterstons slavenploeg, kon hij genieten van de prachtige baltsvluchten van het mannetje. Het was kostelijk om te zien, hoe dit stijgend en dalend in wijde bogen over het nest vloog, voortdurend een hoog, piepend geluid uitstotend en al die tijd een vis in zijn klauwen klemmend. Beide vogels waren bovendien druk bezig verder te bouwen aan het nest. Zij gebruikten daarvoor dennetakken, soms bijna een meter lang en een duim dik. Sommige werden van de bodem opgenomen, waarbij de vogel de tak met zijn klauwen oppakte als hij laag boven de grond vloog. Veel takken werden van dode bomen afgebroken, waarbij de vogel met de klauwen het uiteinde van de tak greep, die dan met een duidelijk hoorbare knak afknapte. Soms waren deze takken zo zwaar, dat de vogels twee of driemaal een rondje om het nest moest maken om voldoende hoogte te krijgen. Want het nest lag op een den van ruim vijftien meter hoog.

Voor zover kon worden nagegaan, werd het eerste ei op 1 of 2 mei gelegd. Vermoedelijk werden er drie eieren gelegd, wat het normale legsel is van de *visarend* en bovendien bleken er in juni drie jongen te zijn. Zodra de vogels broedden, begon de eigenlijke bewaking. Overdag waren er steeds twee bewakers in de hut. 's Nachts eveneens, doch bovendien lagen er dan steeds twee assistenten geheel gekleed te slapen in de kleine caravan op 50 meter afstand, gereed om onmiddellijk te hulp te snellen als de veldtelefoon zou gaan rinkelen. Bovendien sliep Waterston in zijn dormobile, die naast de kleine caravan was geparkeerd.

Er waren drie ploegjes van twee bewakers, zodat het slechts eens per drie nachten mogelijk was om een volle

nachtrust te genieten in het betrekkelijke comfort van het basiskamp bij de boerderij. Overigens waren er overdag meestal wel allerlei karweitjes te verrichten in het basiskamp voor degenen, die geen „wacht klopten” in de waarnemingshut. Hier mag tevens melding worden gemaakt van de belangrijke bijdrage, die een steeds wisselende groep vrijwilligsters leverde, door de proviander van de bewakingsploeg voor haar rekening te nemen. Tussen zeven uur 's ochtends en acht uur 's avonds moesten er voortdurend maaltijden worden bereid, elke maaltijd twee maal, omdat de observatieposten steeds bezet moesten zijn. Geen van ons, die aan de bewaking deelnamen, zou zich kunnen voorstellen hoe we het zonder deze toegewijde hulp hadden moeten klaarspelen. En toen een kleine explosie van een kookapparaat een van deze helpsters van haar wenkbrauwen beroofde, was het een hele opluchting te kunnen vaststellen, dat wenkbrauwen niet onmisbaar zijn voor het bereiden van een prima maaltijd.

Het duurde vijf weken, of misschien iets meer, voor de eieren uitkwamen. Het weer gedurende deze periode was uitzonderlijke goed, meestal droog en vaak

warm. Veelal gebeurde er maar weinig bij het nest. Het wijfje zat uren achtereen te broeden. Eén of twee keer per dag placht het mannetje te verschijnen met een vis, die hij op het horst bracht. Het wijfje nam deze daar van hem over en vloog er mee naar een nabije tak, om hem te gaan oppeuzelen. Het broeden werd, gedurende de periode welke zij afwezig was (meestal een uur), door het mannetje overgenomen. Soms kwam het mannetje het wijfje ook wel aflossen zonder een vis mee te brengen. Zij had dan gelegenheid een rondje om het nest te vliegen, waarna ze gewoonlijk op een tak haar veren ging zitten poetsen. Maar vrijwel steeds zat één der vogels te broeden, of althans op een tak in de onmiddelijke nabijheid van het nest. Vaak als het wijfje broedde, zat het mannetje, gewoonlijk onbeweeglijk, op een tak in een nabije boom.

Toch kregen de leden van de bewakingsploeg wel aardige dingen te zien. Zoals de keer toen een *steenarend* plotseling op een meter of zestig boven het nest verscheen, waar hij onmiddellijk door beide *visarenden* werd aangevallen en verdreven. Twee *buizerden* kwamen de

Lees verder op bladzijde 229

OPERATIE VISAREND 1959

(Vervolg van bladzijde 211)

visarenden daarbij te hulp en het was een onvergetelijk beeld deze vijf vogels tegelijk in de lucht te zien.

De nachtwaken waren altijd opwindend. Het lag voor de hand dat, als opnieuw een poging zou worden ondernomen om de eieren te roven, dit onder bescherming van de duisternis zou gebeuren. De hut was ruim zestig meter van de nestboom verwijderd en de bodem tussen hut en nest was zeer moerassig. Zodra de vogel begon te broeden kwam Waterston dan ook tot de conclusie, dat het noodzakelijk was gedurende de nacht dicht bij het nest post te vatten. De loopplanken werden daarom bij het oude nest weggehaald en, onder bescherming van de duisternis, in de richting van de nestboom uitgelegd. Natuurlijk werd de uiterste zorg in acht genomen om de broedende vogel niet te verontrusten. Daardoor was het niet mogelijk meer dan een dozijn planken per nacht uit te leggen. Maar binnen een week was een pad gevormd naar een plekje drogere grond, op ongeveer dertig meter van de nestboom. In donkere of mistige nachten kroop een van de wakers langs dit pad en posteerde zich aan het eind daarvan, om elk geluid dat van het nest kwam te kunnen opvangen.

De nachten waren gewoonlijk koud, met nachtvorst en de inspanning en het ongemak van dergelijke nachten moet men zelf ondergaan om te weten wat zij betekenen. Gelukkig werd spoedig een betere oplossing gevonden. George Waterston ontmoette Roger Perry en Bod Wade van de natuurhistorische afdeling van de B.B.C., die in de omgeving aan het werk bleken te zijn. Zij waren bereid een parabolische microfoon-reflector beschikbaar te stellen. Dit zou het ons mogelijk maken gedurende de nacht elk gerucht bij de boom op te vangen en het schiep voor de B.B.C. de mogelijkheid, enige geluiden van de *visarenden* vast te leggen. De microfoon werd bij de voet van de boom opgesteld. Deze apparatuur bleek zo gevoelig te zijn, dat de wakers 's nachts duidelijk het wijfje in het nest hoorde bewegen, als zij haar eieren keerde en ook het hijgen van de

vogel hoorden gedurende de hete middaguren. Het neerstrijken van een der *visarenden* op het nest veroorzaakte een geluid als van een donderbui!

Afgezien van de inspanning waren de nachtwaken van een grote bekoring. De hut keek uit in oost-noord-oostelijke richting, met de lange keten van de Cromdale bergen als achtergrond van het nest. De zon ging onder links van het nest. Vaak waren de avonden windstil en dan daalde een volmaakte rust over het landschap, slechts verbroken door de roep van *koekoeken* en *wulpen*, of de late zang van *zanglijsters*. Reebokken blaften in de bossen en de eerste *bosuil* begon te roepen, terwijl de *houtsnippen* nog hun schemeringsvluchten maakten.

Geleidelijk werden de omtrekken van bomen en struiken vager. In het noorden was de hemel nog helder en het silhouet van de kop van de broedende vogel stak scherp af tegen de lucht. De eerste sterren begonnen te glinsteren en de nachtkijker moest er aan te pas komen, om de twee gestalten in de verte, die leken te overleggen hoe zij het beste onze waakzaamheid zonden kunnen verschalken, te identificeren als vergroeide dennebomen. Langzaam ging de schemering over in diepe duisternis, met slechts een hardnekkige glans aan de noordelijke hemel. De nachtwake was begonnen; zelfs door de nachtkijkers was het horst niet meer te onderscheiden. Regelmatig losten de wakers elkaar af aan de hoofdtelefoon, attent op elk verdacht geluid. Geleidelijk werden handen en voeten gevoelloos door de kou. Tijd voor thee. En op de achtergrond de inspirerende gedachte, dat de komende nacht zou kunnen worden doorgebracht met het comfort van een kampbed in een der tenten van het basiskamp.

Langzaam verplaatste de lichtplek aan de noordelijke hemel zich naar het noordoosten en werd helderder. De eerste *gekraagde roodstaart* zong en een *koekoek* begon te roepen. Vaag werd de nestboom zichtbaar tegen de helderder wordende hemel. Tenslotte zelfs de kop van de broedende vogel. Een roedel herten of een vos staken het witberijpte hoogveen over. De microfoon werd uitgeschakeld. Er was weer „visueel contact“

met het nest. Tijd voor nóg een kop thee, in afwachting van de zon, die weldra boven de verre bergen zou verrijzen. Weer één spannende dag minder vóór het uitkomen der eieren. Met enige plechtigheid werd de datum van de vorige dag op de kalender in de hut doorgekrast.

De 4e juni bracht grote opwinding. Peter Conder, die deel uitmaakte van de bewakingsploeg in de schuilhut, verliet deze vroeg in de morgen om de leiding van de bij het nest opgestelde microfoon te controleren. Dit had tot gevolg, dat het wijfje luid roepend van het nest opvlood. Bob Wade, die juist bezig was enige opnamen te maken, hoorde door de microfoon het wijfje roepen én, daar tussendoor, een reeks wonderlijke eendachtige geluiden. Wat zou dit anders kunnen zijn, dan een jong in het nest? De eieren stonden klaarblijkelijk op uitkomen. Overigens werd de spanning bijna ondragelijk, toen het tot 8 juni duurde, vóór we eindelijk een reeks van hoge piepgeluidjes van een kuiken hoorden. Pas de volgende dag zagen we het wijfje voor het eerst voeren. Op die dag veranderde ook het gedrag van de oude vogels. Als het mannetje een vis naar het nest bracht, vloog het wijfje daarmee niet meer weg naar een nabijstaande boom. Ze at voortaan de prooi op het nest op en voerde er stukjes van aan de jongen. Enige weken lang verliet het wijfje nu nauwelijks het nest. Het mannetje zat, behalve als hij viste voortdurend op een nabije boom, waar hij ook meestal roestte.

Zodra hij zekerheid had, dat de eieren waren uitgekomen, besloot George Waterston een persconferentie te houden in Edinburgh. Tevens werden maatregelen genomen om het publiek in de gelegenheid te stellen de vogels te bewonderen. Hadden we dit niet gedaan, dan zou men ongetwijfeld toch hebben getracht een glimp van de *visarenden* op te vangen, hetgeen tot ernstige verontusting zou hebben kunnen leiden.

Daarom werd een waarnemingshut gebouwd naast de caravan achter de schuilhut. Van daaruit had men door een sterke kijker op een statief een voortreffelijk gezicht op het nest. Het publiek kon deze observatiepost bereiken langs een pad, dat er van Loch Garten door

het hoogveen heen leidde, zonder dat de vogels werden verontrust.

Het publiek gedroeg zich bewonderenswaardig, maar het aantal bezoekers was vele malen groter, dan we hadden verwacht. Meer dan 14.000 personen hadden het gastenboek getekend, toen de jongen tenslotte in augustus het nest verlieten. Voor het merendeel toeristen. En allen waren opgetogen, de vogels zo goed en ongestoord te kunnen bewonderen.

De bewakingsploeg had er nu overigens nog een taak bij gekregen. Er moest niet alleen worden gewaakt en waargenomen, maar bovendien traden zij op als gidsen voor de bezoekers. Soms werd hun geduld zwaar op de proef gesteld door de stortvloed van vragen. Een van de meest voorkomende was natuurlijk: „Is het mogelijk om aan een veer te komen?” Het grootste aantal bezoekers op één dag was 561!

Pas tien dagen na de vermoedelijke geboorte, kregen we voor het eerst een kuiken te zien. Toen waren het er zelfs twee tegelijk. Het duurde nog 48 uur, voor we ook het derde te zien kregen. De kans, dat er drie jongen zouden opgroeien, werkte uiteraard inspirerend op de bewakingsploeg. Maar aanvankelijk was het derde jong verontrustend klein en dagenlang leefden we in vrees, dat het zich niet zou kunnen handhaven. Maar al gauw begon het zijn achterstand in te halen en binnen enkele weken was er weinig onderling verschil in grootte meer. Er viel nu meestal wel wat te beleven op het nest. Het mannetje bracht gewoonlijk vijf of zes vissen per dag.

Toen de eieren eenmaal waren uitgekomen, leek het mogelijk althans gedurende de nacht de bewaking iets te verminderen. De schuilhut bleef bezet totdat de vogels insliepen, gewoonlijk kort voor middernacht. Dan trokken de waarnemers zich terug naar de caravan, maar één van hen werd om 3 uur alweer tot de orde geroepen door de wekker, opdat geen enkele gebeurtenis, die zich op het nest zou kunnen voordoen, onopgemerkt zou blijven. Hoewel de vogels zich zelden voor een uur of vier begonnen te roeren.

Wekenlang verliet het wijfje nauwelijks het nest, waar ze de vissen op at, die het mannetje trouw aandroeg, of deze

aan de jongen voerde. Soms bracht het mannetje zijn vis niet naar het nest. Meestal vloog hij er dan enige keren mee rond, terwijl de vis verleidelijk in een van zijn klauwen spartelde. Daarna streek hij er mee op een nabije rustplaats, en begon hem zelf op te eten. Hij begon dan altijd met de kop. Het gemiddelde gewicht van deze vissen bedroeg, volgens een schatting van verscheidene waarnemers, ruim drie ons.

In juli groeiden de jongen als kool en het was een indrukwekkend gezicht, de drie jongen én het wijfje op het nest te zien staan, vooral toen de jongen hun vleugels begonnen te oefenen. Daarbij verhieven ze zich telkens een klein stukje boven het reusachtige takkennest. Overigens hielden de waarnemers, vooral op wonderige dagen, herhaaldelijk hun hart vast, dat een jong van het nest zou waaien. Maar gelukkig deden zich geen ongelukken voor.

Het eerste jong verliet het nest op 2 augustus en maakte een rondje met een straal van bijna honderd meter, om weer op het nest te eindigen. Binnen een dag of twee hadden de andere jongen met succes zijn voorbeeld gevolgd. Nu keerden ze ook niet meer geregeld op het nest terug, doch rustten vaak op omringende bomen. Maar de vissen werden nog steeds op het nest gebracht en de jongen kwamen daar dan prompt naar toe voor het rantsoen, dat ze nu soms ook al zelf oppikten. Aanvankelijk kwamen de jongen nog op het nest slapen.

In deze periode begon het wijfje ook zelf weer te vissen. Zover we weten, had ze drie maanden lang geen enkele vis gevangen, zodat ze het wel een beetje verleerd zal zijn. Overigens bleef het mannetje voorlopig nog de voornaamste visleverancier van het gezin.

Weldra begonnen ouden en jongen zich nu over de omgeving te verspreiden. Tegen midden augustus keken ze helemaal niet meer naar het nest om. En eind augustus was het de bewakers onmogelijk geworden, de vogels voortdurend onder toezicht te houden. De bewakings-taak was volbracht.

* * *

Ongetwijfeld verdienen George Waterston en de R.S.P.B. een gelukwens, met het prachtige resultaat dat werd bereikt. De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat in 1954 in Schotland twee jonge

visarenden zijn opgegroeid, hoewel daarvoor geen bewijzen zijn. Pas nu drie jongen in 1959 onder het wakend oog van de R.S.P.B. zijn groot gebracht, kan worden gezegd, dat de *visarend* weer tot de Britse broedvogels mag worden gerekend. Moge de R.S.P.B. er in slagen door een zorgvuldige bewaking én door verder de publieke opinie ten gunste van de roofvogels te bewerken, het prachtige resultaat van de afgelopen zomer in een blijvend succes om te zetten.

* * *

Op één punt zijn *visarenden* natuurlijk uiterst kwetsbaar: zij verlaten in de herfst het broedgebied en brengen de winter ver naar het zuiden door. Waarbij zij over landen trekken, waar voor de vogelbescherming nog maar weinig begrip bestaat en vooral roofvogels letterlijk vogelvrij zijn. Gelukkig begint ook daar een bescheiden kentering te komen. Getuige b.v. het aardige artikel „Ne tuez plus ces rapaces” van Alexandre Vatemare in het maandblad „Science et Vie” (november 1959). Anderzijds werd nog onlangs in Normandië een prachtige arend geschoten, van welk „heldenfeit” zelfs een aantal Nederlandse dagbladen zonder enige commentaar, een foto meenden te moeten publiceren.

Terecht heeft het C.I.P.O. er dan ook bij de nationale secties op aangedrongen, de bescherming van roofvogels als voornaamste punt van activiteit aan te vatten. Voor zover wij weten is Nederland het enige land in Europa, welks Vogelwet alle roofvogels beschermt. Dat dit inderdaad de stand ten goede komt, blijkt wel heel duidelijk uit de verheugende toename van de meeste soorten.

Wij geloven dan ook, dat bescherming van roofvogels alleen doeltreffend kan zijn als alle soorten bescherming genieten. Zolang bepaalde soorten buiten de bescherming blijven, zal steeds het excuus worden aangevoerd, dat men meende een *sperwer* te schieten, toen een *boomvalk*je omlaag werd gehaald. Wat overigens wel de vraag doet rijzen, of jachtakten kunnen worden verleend aan lieden, die klaarblijkelijk over te geringe kennis beschikken om hun een geweer te kunnen toevertrouwen.

K. Z.

Vissende roek

Toen ik op 8 november j.l. langs de Vliet, even ten zuiden van Leiden bij de Allemansgeest liep, zag ik een eindje voor mij uit een troep *kokmeeuwen* krijsend vlak boven het water heen en weer vliegen. Blijkbaar dreef er dode of stervende vis aan de oppervlakte van het water. Tussen de *kokmeeuwen* bevond zich echter ook één *roek*. Verscheidene malen was hij al tot even boven het water gedaald, maar hij kon niet laag genoeg komen, omdat de houding van een neerstrijkende *roek* (poten gestrekt, lichaam nogal steil en dus kop hoog) niet erg geschikt is om te vissen. Maar de derde of vierde keer vatte hij moed en tot mijn verbazing zag ik hem, ten koste van een natte „broek” en poten, een flinke vis ($\pm 1\frac{1}{2}$ maal zijn snavelengte) uit het water oppikken, waarmee hij op de kant neerstreek. Grappig is het dat ook bij gewone vogelsoorten steeds nog weer nieuwe gedragingen zijn te ontdekken.

L. W. LEENHOUTS